

Utbildningsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till Utbildningsnämnden

Datum:
2022-09-06

Diarienummer:
UBN-2022-05537

Handläggare:
Ida Väisänen

Uppföljning av resursenhetsersättning

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beslutar

1. **att** höja beloppet för resursenhetsersättning för 2022.
2. **att** höjningen ska gälla retroaktivt från och med 1 januari 2022.

Ärendet

I nämndens verksamhetsplan 2022 har förvaltningen getts i uppdrag att följa upp ny ersättningsmodell för resursenheter i grundskola.

Ersättningen har följts upp genom dialog med de huvudmän som har beviljats ersättningen under vårterminen 2022. Ersättningen föreslås höjas för innevarande år och höjningen föreslås gälla retroaktivt från och med 1 januari 2022.

Beredning

Ärendet har beretts i utbildningsförvaltningen.

Förändringarna kommer att förankras med fristående verksamheter inför nämndens beslut i november.

Förslaget har inga konsekvenser sett ur jämställdhets- eller näringslivsperspektiv.

Konsekvenser för barn och elever

Genom en riktad ersättning förväntas de verksamheter som uppfyller kriterierna för ersättningen att ges bättre förutsättningar att organisera verksamheten för att ta emot elever i behov av särskilt stöd.

Föredragning

Syftet med ersättningen

Enligt skollagen (2010:800) ska en hemkommun lämna bidrag till fristående huvudmän för varje elev vid skolenheten. Bidraget ska bestå av ett grundbelopp och i vissa fall ett tilläggsbelopp. Bidraget ska bestämmas efter samma grunder som kommunen tillämpar vid fördelning av resurser till den egna skolverksamheten. En kommun ska vidare fördela resurser till utbildning inom skolväsendet efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov.

När en huvudman begränsar sitt mottagande till elever i behov av särskilt stöd har den verksamheten högre kostnader per elev än en grundskola som inte har begränsat sitt mottagande till denna elevgrupp. Den främsta orsaken till de ökade kostnaderna är en hög lärartäthet i kombination med att det är färre elever per undervisningsgrupp samt ett ökat behov av specialistkompetens.

Syftet med införandet av resursenhetsersättning var att underlätta för verksamheter som begränsar sitt mottagande till elever i behov av särskilt stöd. Genom att inrätta en resursenhetsersättning skulle dessa verksamheter ges bättre förutsättningar att fortsätta organisera verksamheten för att möta den aktuella elevgruppens behov av undervisning i en mindre grupp med hög lärartäthet och specialistkompetens. Resursenhetsersättningen är ett komplement till de övriga ersättningarna i skollagen och ska möjliggöra att elever med omfattande behov av särskilt stöd erbjuds en verksamhet som är organiserad för att möta deras behov. Ersättningen påverkar inte verksamheternas möjligheter att ansöka om tilläggsbelopp.

Ersättningens utformning

Kriterier för ersättningen

Resursenhetsersättningen beviljas huvudmän som uppfyller följande kriterier:

1. Verksamheten är en resursenhet inom grundskolan. Med resursenhet avses:
 - a. En grundskola som begränsar sitt mottagande till elever i behov av särskilt stöd.
 - b. En egen resultatenhet som begränsar sitt mottagande till elever i behov av särskilt stöd och tar emot elever från olika skolenheter.
2. Samtliga elever i årskurs 1-9 på resursenheten ska ha åtgärdsprogram av vilka det framgår att eleverna har ett väl dokumenterat behov av särskilt stöd.
3. Resursenheten ska ha en lärartäthet under året motsvarande minst dubbelt så hög lärartäthet som genomsnittet i Uppsala kommun året innan enligt Skolverkets statistik.
4. Utöver lärare ska resursenheten ha för verksamheten relevant specialistkompetens till exempel speciallärare, logoped eller personal med kompetens att hantera problemskapande beteende.

Ersättningen beviljas efter ansökan från huvudmannen.

Ersättningens storlek

I Mål och budget 2022 med plan för 2023–2024 finns åtta miljoner kronor avsatta för en ny finansieringsmodell för resursenheter. De avsatta medlen beräknades räcka till 175 elever enligt nedanstående fördelning. Bedömningen var att det bör räcka för det elevantal som kan komma i fråga på nuvarande verksamheter belägna i Uppsala kommun.

Ersättningen per elev har under vårterminen 2022 motsvarat kostnadsposten undervisning i grundbeloppet.

Tabell 1: Uppskattad kostnad och elevantal för 2022, antal elever fördelade på stadium.

	Lågstadium	Mellanstadium	Högstadium	Totalt
Ersättning per år 2022 (ca)	41 800	41 950	49 450	
Antal elever	38	54	83	175
Summa	1 588 400	2 265 300	4 104 350	7 958 050

Ansökningar och beslut under vårterminen 2022

Under våren 2022 har tre huvudmän ansökt om och beviljats resursenhetsersättning; Samsaskolan, Magelungen och Uppsala kommuns resursenheter (CSU 5).

Under vårterminen har cirka 2 500 000 kr utbetalats till huvudmännen.

Dialog

Förvaltningen har ställt frågor till samtliga huvudmän som under vårterminen har beviljats resursenhetsersättningen. Två av tre huvudmän har inkommit med synpunkter.

Generellt uppfattar huvudmännen att ersättningen är ett bra initiativ och steg i rätt riktning. Huvudmännen anser dock att ersättningen är för låg och att den inte täcker de kostnader som verksamheterna har. En av huvudmännen anser att kommunen inte beviljar tilläggsbelopp för dessa elever och att verksamheten därmed fortsatt är underfinansierad.

I och med ny lagstiftning gällande urval på resursskola tycker en av huvudmännen att en samsyn och en sambedömning vore avgörande framöver.

Huvudmännen har inga synpunkter på ansökningsförfarandet.

Utöver de huvudmän som har beviljats ersättningen har två ytterligare huvudmän varit i kontakt med förvaltningen och uppgett att de avser att inkomma med en ansökan om resursenhetsersättning för höstterminen 2022.

Förslag till förändring

Resursenhetsersättningen riktar sig till en elevgrupp med stora behov av extra stöd och hjälp. Det är positivt att den har inrättats men huvudmännen är fortsatt starkt beroende av kompletterande finansiering utöver grundbelopp, strukturersättning och resursenhetsersättning. Utifrån att ersättningen inte har utbetalats i samma utsträckning som tidigare beräknats och utifrån huvudmännens synpunkter föreslår förvaltningen att ersättningen ska höjas för innevarande år, 2022. Ersättningen föreslås höjas retroaktivt från 1 januari 2022 och utbetalas till de huvudmän som beviljats ersättning för vårterminen 2022.

Ersättningen förslås höjas med 50% för att ge verksamheterna ytterligare medel för att tillgodose personaltätheten som krävs enligt kriterierna för ersättningen.

Tabell 2: Uppskattad kostnad och elevantal efter höjning av beloppet 2022, uppskattat antal elever fördelade på stadium.

	Lågstadium	Mellanstadium	Högstadium	Totalt
Nuvarande ersättning	41 301	40 948	48 385	
Höjning	20 651	20 474	24 193	
Ny ersättning	62 000	61 400	72 600	
Uppskattat antal elever	15	47	65	127
Summa	930 000	2 914 000	4 745 000	8 589 000

Inför 2023 föreslås ersättningens storlek ses över igen utifrån förutsättningarna i Mål och budget 2023.

Förvaltningen föreslås i nuläget inte några förändringar avseende kriterierna för ersättningen eller avseende ansökningsförfarandet.

Ekonomiska konsekvenser

Den föreslagna ändringen innebär att samtliga avsatta medel för ersättningen beräknas utbetalas till de huvudmän som beviljas ersättningen. Eventuella medel som överstiger de riktade medlen hanteras inom utbildningsnämnden budgetram.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 6 september 2022

Utbildningsförvaltningen

Susana Olsson Casas
Utbildningsdirektör